

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

תוכן

- א. באסא מצראה דקיימי שבעה שבעה בחד קינא דכי נתרי ארבעה פשו להו תלתא כשר להושענא.....1
- ב. יבשו רוב עליו ונשארו בו שלשה בדי עלין לחין כשר ... ובראש כל אחד ואחד2
- ג. נקמם ראשו ועלתה בו תמרה כשר3
- ד. כסחו ונתגלה פטור מלכסות כסחו הרוח חייב לכסות.....4
- ה. לולב מצוה לאוגדו ואם לא אגדו כשר ... ומצוה משום זה אלי ואנוהו.....5
- ו. שהיו ענביו מרובין מעליו פסול ... לא שנו אלא ענביו שחורות אבל ענביו ירוקות מיני דהדס הוא וכשר ... אדומות כשחורות דמיין6
- ז. ואין ממעטין ביום טוב עבר ולקמן ... כשר ... ממעטין ... שלקמן לאכילה ... דאית ליה הושענא אחריתי.....7
- ח. הותר אגדו ביום טוב אגדו כאגודה של ירק ... ליענביה מיענב8
- ט. ערבה גזולה.....9
- י. ויבשה פסולה.....9
- יא. של אשרה ושל עיר הנדחת פסולה9
- יב. נקמם ראשה.....10
- יג. נפרצו עליה ... כמושה ושנשרו מקצת עליה ... כשרה11
- יד. ערבי נחל שעלה שלה משוך כנחל.....12
- טו. של בעל ושל הרים ... ערבי נחל מכל מקום.....12

דף לג.

- א. באסא מצראה דקיימי שבעה שבעה בחד קינא דכי נתרי ארבעה פשו להו תלתא כשר להושענא

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

הדס המצרי הוא הדס שיש בו שבעה עלים בכל קן וקן, והריהו כשר ומהודר לברכה. וגם אם בכל קן נשרו ארבעה עלים ונשארו ג' עלים הרי זה קן כשר¹. אך אם נשרו מכל קן חמשה עלים, ונשארו ב' עלים בכל קן וקן, פסול².

ב. יבשו רוב עליו ונשארו בו שלשה בדי

עלין לחין כשר ... ובראש כל אחד ואחד

הדס³ שהתייבש כולו, אך הקן העליון שבו לח⁴, כשר. אבל אם אותם ג' העלין בקן העליון אינם לחים, אף שאינם יבשים כגון שכמשו⁵, לכתחילה פסול ובשעת הדחק כשר.

הדס שכולו לח, אך ישנם ג' עלים בראש ההדס שהתייבשו, ו"א שכשר⁶, ו"א⁷ שלכתחילה לא יטלנו, ואם אין לו הדס אחר, יטלנו בברכה גם ביום הראשון, וי"א⁸ שגם אם אין לו הדס אחר יטלנו בלא ברכה, אמנם אם יסיר את העלים היבשים כשר לכתחילה לכו"ע.

הדס משולש ועליו קטנים במיוחד, יש להסתפק אם יוצאים בו ידי חובה⁹

יש שהחמירו שלא ליטול הדס שעליו גדולים כשני צפורני אגודל, ורק כשהעלה בגודל אגודל אחד הכשירו¹⁰.

¹ שו"ע ונו"כ תרמוז על פי איך שביארו האחרונים את דבריו

² משנ"ב שם ס"ק י"ז, ומעלה"ד שכל מה שנחלקו הפוסקים בנשארו ב' עלים בקן, זה כשהקן הוא ג' עלים, ונשר עלה אחד מכל קן, א"כ נחלקו אם הולכים אחרי רוב קן או לא, אבל בנידון שהקן הוא שבעה עלים, א"א לומר שנלך אחרי רוב קן דהרוב נשר, ואה"נ שרוב שיעור לא נשר מ"מ רוב קן נשר, ובכה"ג לכו"ע פסול.

³ שו"ע ונו"כ תרמוז ח

⁴ דעת הרא"ש שגם אם ראשו יבש אך נשתתירו שלושה קנין, ובכל קן עלה אחד לח בראשו, והשנים האחרים התייבשו, כשר. ולא נהגו כן מ"ב שם כד, כו

⁵ השו"ע שם בסעיף ט' מביא ו"א שאם ג' העלים העליונים כמשו פסול, אולם בשעת הדחק כשר, וכלל הוא שכאשר השו"ע מביא ו"א וי"א אע"פ שדעתו כי"א השני, מ"מ אם יכול להחמיר כי"א הראשון יחמיר וע"כ רק בשעת הדחק כשר.

⁶ דעה ראשונה בסתם בשו"ע שם י

⁷ לדעת השו"ע שם בסעיף י' מביא בשם ו"א שנקטם ראשו פסול, וכתב שם המשנ"ב בס"ק לא שלדעה זו ה"ה אם התייבש ראשו פסול, וא"כ לכתחילה אין ליטול שראשו התייבש.

⁸ לדעת הב"ח

⁹ תפארת ישראל חולין פרק ג' משנה א.

¹⁰ מהרש"ם יורה"ד ל"ה ס"ק כ"ד

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

הדס שעליו אכולים מצופורים וכדומה¹¹, כל זמן שרוב העלה קיים, אין בעלה זה חיסרון ומצטרף למנין ג' טפחים של ההדס, ואם הרבה מהם אכולים, יש בזה חיסרון של "זה אלי ואנוהו".

הדס שכמה מעליו יצאו משונים כגון שיצאו עגולים, אותו קן שיצא בו עלה משונה במיוחד, בטל ממנין ג' הטפחים¹².

ג. נקטם ראשו ועלתה בו תמרה כשר

הדס שנקטם עצו¹³ ועלתה בו תמרה במקום הקטימה, או שגדל גבעול הדס במקום הקטימה ואין הקטימה נראית, כשר¹⁴. וי"א¹⁵ שאפילו לא עלתה בו תמרה. וטוב¹⁶ להחמיר במקום שאפשר באחר.

הדס שנקטמו עליו כשר פירוש הדס שנחתכו עליו ברוחבן ועדיין החצי השני שלעליו מחובר לענף כשר מפני שחסרון קטום בהדס, הוא רק בענף ולא בעלים¹⁷, אך מצוה מן המובחר היא ליטול הדס שלא נקטמו עליו כלל¹⁸.

הדס שנקטם עזו וקטימתו נראית - פסול

הדס שנקטם עזו באופן שאין עלים המכסים את הקטימה – וקטימתו נראית גם בראיה שטחית לכו"ע פסול¹⁹.

¹¹ ארבעת המינים למהדרין עמ' רב

¹² שם עמ' רכב

¹³ אבל בעלה לחוד לא שייך כלל נקטם ראשו. מ"ב שם א

¹⁴ דע"ת י"א בשו"ע ונו"כ תרמו י

¹⁵ הדעה הראשונה שם בשו"ע ומובאת בסתם, ואין דומה ללולב וערבה דנקטם ראשו פסול בהן דבהדס ענפיו חופין ראשו [היינו העלין] ואין קטימתו ניכרת בה. מ"ב שם כט

¹⁶ רמ"א שם

¹⁷ רמ"א ונו"כ תרמו י

¹⁸ בכור"י שם כב

¹⁹ מ"ב שם כט

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

הדס שנקטם עצו ואין העלים מכסים את הקטימה יכול לחתוך את העץ באופן שלא תראה הקטימה וכשר ובתנאי שישאר שיעור הדס²⁰.

לכתחילה אין ליטול הדס שנקטם עצו ואפי' אם עליו מכסים את הקטימה, ואם אין לו הדס אחר יטלנו בברכה, אך אם נשר עלה אחד מג' העליון שמכסים את הקטימה, ומחמת כך הקטימה נראית, לכו"ע פסול, ואם יחתוך את ההדס עד הקן הבא באופן שלא תראה הקטימה וישאר שיעור הדס, כשר.

הדס שנשבר עצו אם עדיין כלו מחובר, הרי זה כשר אבל אם גם עצו נחתך, ומחובר רק ע"י קליפת ההדס הרי זה פסול²¹.

קן ששלשת עליו יוצאים באותו גובה, ואחד העלים קטום לרוחב כמו בתמונה, הרי זה נידון כקן משולש, לפי ששלשת עליו יוצאים בשווה²²

הדס שנשבר ועדיין מחובר - כשר

ד. כסהו ונתגלה פטור מלכסות כסהו הרוח חייב לכסות

מצות עשה לכסות דם חיה ועוף שנאמר (ויקרא יז פסוק יג) וְשָׁפַךְ אֶת דָּמוֹ וְכָסְהוּ בְּעֶפְרָר כִּיסְהוּ הָרוּחַ²³, בדברים שמכסין בו²⁴, פטור מלכסות²⁵. ואם חזר ונתגלה, חייב לכסות ללא ברכה²⁶. אבל אם הוא עצמו כיסהו ונתגלה,

²⁰ שער הציון סימן תרמ"ו ס"ק לב בשם הביכורי יעקב

²¹ ארבעת המינים למהדרין עמ' קע

²² ארבעת המינים למהדרין עמ' קפט

²³ שו"ע ונו"כ יו"ד כה יא

²⁴ וכן למטה היה כמו כן דברים שמכסין בו או שלמטה נבלע בקרקע אבל אם כסהו הרוח בדברים שאין מכסין בהן או שלא היה למטה עפר תחוח או שאר דברים שמכסין בהם יש לגלותו ולגררו וליתן עפר למטה ומלמעלה ובלא ברכה. בשמ"ח סעיף י"ד ותב"ש ס"ק ט"ז

²⁵ דהא מכוסה ועומד הוא ואינו מחוייב לגלותו ולחזור לכסותו, ומשמע לכאורה שאם ירצה לגלותו ולחזור לכסותו דמחייב לברוכי עליה אך מהא דאמרינן הכא גבי חזר ונתגלה שחייב לכסות הוא מחמת ספק, ואם כן לענין ברכה הוה ליה ספק ברכות להקל ולא יברך. פר"ח שם יז ובפר"ח כתב דאם ירצה לגלותו ולחזור לכסותו מצוה קעביד אך צ"ב שהי מכנים עצמו לספר ברכות.

²⁶ שספק הוא שמא יש דיחוי במצוות ובכוי שהוא ספר בהמה או חיה וספר אם חייב בכיוסוי פר"ח שם ופר"ח שם וח"י רע"א שם ועיין פ"ת ס"ק ד שהביא שבמג"א סימן תקפ"ו סק"ו נראה דעתו דהכא מכסה בברכה ע"ש ועיין בספר באר יעקב מ"ש בזה והעלה כדעת הפר"ח אך כתב דנכון שישחוט קודם לכסות עוף אחר ויברך על הכיוסוי ואח"כ יכסה האי דנתגלה אבל אי לית ליה עוף אחר ודאי מכסה בלא ברכה ועיין עוד בח"י רע"א שם י"ל דא"צ לכסות דהוי ס"ס שמא הוא בהמה. ושמא יש דיחוי אצל מצות. ומ"מ יש לדון דב' הספיקות לא נולדו יחד דתיכף כששחט נתחייב בכיוסוי מספק ואח"כ כשכסהו הרוח נולד הספק השני אם יש דיחוי אצל מצות וכתבתי בתשובה באורך אם גם בס"ס דדינא צריך שיולדו ביחד.

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

אינו חייב לכסותו פעם אחרת, י"א²⁷ שמותר אף לכתחילה לגלותו. ולפיכך אינו מחויב להשניה כלל אם יהיה נתגלה אחר כך או לא, כי קיים מצותו. ולכן מכסים ברחובות ומקומות שרבים שכיחים ודשים שם ואינו מתקיים הכיסוי כלל²⁸. וי"א²⁹ שאין לכסות במקום העשויה לגלות, רק שאין צריך לשומרו וגם מותר לנקר הצרו.

ה. לולב מצוה לאוגדו ואם לא אוגדו כשר ... ומצוה משום זה אלי ואנוהו

מצוה מן המובחר לאגוד הלולב עם ההדס וערבה באגודה אחת משום נוי שנאמר זה אלי ואנוהו התנאה לפניו במצות.

ולחלן דף לו. יתבאר שמותר לאגדו אפילו בחוט אפילו שהוא מין אחר ואינו ממינים שבלולב, והרי יש כאן בידו חמשה מינים, אעפ"כ אינו עובר משום בל תוסיף כיון שהאגוד אינו מעיקר המצוה, אלא הוא הידור למצוה ולא הזהירה תורה אלא שלא להוסיף בעיקר המצוה.

קושיקליך

ומותר לאחוז את הלולב בידו במקום האגוד בשעה שאחוזו לצאת בו ידי חובתו, ואף על פי שהאגוד חוצץ בין ידו ללולב ומינוי אין בכך כלום, כיון שהאגוד הוא לנוי ולהידור מצוה, וכל שהוא לנוי אינו חוצץ מפני שהוא בטל לגבי הלולב ומינוי, וכאלו הוא מגוף הלולב ומינוי.

אם אוגד את הלולב באופן שתופס את הלולב, ההדסים והערבות יכולים ליפול לפי שהם אינם מהודקים ללולב, אין זה נקרא שאגד את הלולב באגידה, ויש ליזהר בזה, דפעמים שהם אינם מהודקים ללולב ואין מקיימים את המצוה מן המובחר שיהיו אגודים, ובפרט לנוהגים לנענע עם קושיקליך שפעמים הלולב רפוף בתוכו, והלולב יכול להתנתק מן הקושיקליך.

ויתבאר עוד בעזחי"ת להלן עמוד ב ולהלן דף לו:

דף לג:

²⁷ פר"ח שם

²⁸ כרתי ס"ק יד שם

²⁹ שמלה חרשה שם יד ועיין בתבוא"ש

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

**ו. שהיו ענביו מרובין מעליו פסול ... לא שנו אלא ענביו
שחורות אבל ענביו ירוקות מיני דהדס הוא וכשר ...
אדומות כשחורות דמיין**

הדס³⁰ שגדלו בו פירות קטנים הדומים לענבים, אם הם ירוקים ההדס כשר³¹,
אפי' אם הם יותר מעלי ההדס, אבל אם הם אדומים או שחורים, אזי אם הם
מרובים מעלי ההדס פסול, ואם הם מועטים מעלי ההדס, כשר.

ואם היו שאר גוונים כגון צהוב או כחול, בכפות תמרים מצדד להחמיר,
ובפמ"ג מסתפק בזה³².

**אם מיעטן כשר ... בתר דאגדיה וקסבר אנד הזמנה בעלמא הוא
והזמנה בעלמא לאו כלום הוא**

הדס שענביו שחורות או אדומות ומחבות מעליו ומיעטן בערב יו"ט, כשר
לכתחילה, ואפי' אם מיעטן לאחר שאנד את הלולב, ומותר למעט לכתחילה
אחר שאנדו³³.

³⁰ שו"ע ונו"כ או"ח תרמו ב

³¹ דגם ההדס ירוק הוא ואין שינוי מראה מחמת הענבים. מ"ב שם ו

³² מ"ב שם

³³ שו"ע ונו"כ שם ומ"ב ז

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

יש להסיר את הענפים היוצאים מבין הקנים³⁴, מכיון שענפים הללו אינם גדלים בין קן לקן אלא ליד עלה שבקן. אך עלים בודדים היוצאים מבין הקנים, אין צריך להסירם.

אין צריך להסיר את העלים הגדלים בתוך הקן

יש להסיר את הענפים היוצאים מבין הקנים

ז. ואין ממעטין ביום טוב עבר ולקטן ... כשר ... ממעטין ... שלקטן לאכילה ... דאית ליה הושענא אחריתי

אין ממעטין את הענבים ביו"ט כדי להכשיר את ההדס, שהרי זה כמתקן בלי, ואם עבר וליקטן, ההדס כשר³⁵.

הדס שהיו ענביו שחורות או אדומות ומרובות מעליו, ושכח למעטן בערב יו"ט, יכול אחר שההדס אינו שלו, ללקטן על דעת לאוכלו³⁶, שאז אין זה נקרא שעושה זאת על מנת להכשיר את ההדס. ואם יש לבעל ההדסים עוד הדסים שיכול לברך עליהם, אם לוקטן על דעת לאכלם מותר לעשות כן בעצמו³⁷.

³⁴ מ"ב תרמו לג וטעם הדבר הואיל ונאמר "ענף עץ עבות", צריך הקן היות צמוד לגבעול, וכאשר יש ענף, אזי הוא מונע את אחד מן העלים להיות חופה את הגבעול.

³⁵ שם

³⁶ דדוקא איש אחר שליקטן לאכילה ואינו מתכוין להכשירו מותר אף על גב דפסיק רישא הוא דממילא מוכשר הרי לא ניהא ליה בההכשר ההוא, וכיון דלבסוף יהיה תועלת בזה לאדם אחר שיהיה יכול לצאת בהן ידי מצוה לא מחמירין בזה. משא"כ אותו האיש גופא אף אם הוא מתכוין לאכילה ולא להכשירו מ"מ אסור דפסיק רישא הוא. מ"ב שם ס"ק ח

³⁷ מ"ב שם

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

מי שאין לו חדס, אלא כזה שענביו מרובות מעליו שהוא פסול, ואינו יכול ללקטן בדרך היתר כנוזר, יטלנו בלא ברכה כדי שלא תשכח תורת חדס מ ישראל³⁸.

ח. הותר אגדו ביום טוב אגדו כאגודה של ירק ... ליענביה מיענב

כבר התבאר מצוה מן המובח משום "זה אלי ואנוהו" לאגוד את הלולב עם ההדסים והערבות יש נוהגים לעשות האגד בדרך זה שכורכין סביבות שלשה מינים אלו, עד שיהיו מהודקין היטב ותוחבין ראשי הכרך לתוך עיגול הכרוך סביב שלשה מינים אלו, ויש מחמירים וקושרים שני ראשי הכרך בשני קשרים זה על גבי זה. וכן עיקר להלכה³⁹.

לכתחילה יש לקשור שני קשרים בלולב עצמו, ועוד ג' קשרים עם ההדסים והערבות⁴⁰.

ביו"ט שאי אפשר לקשרן שהרי הוא קשר של קיימא שאינו חושש להתירו עולמית, אגדין אותו בעניבה באחד מחמשה אופנים:

שיאגדם עם גומיה, או שיקח עלי לולב ויכול אפי' לתולשם ביו"ט, דאין מלאכת קוצר בדבר שכבר נקצר, ויקשור את ההדסים והערבות בשני קשרי עניבה אחד על השני או שיעשה קשר אחד מתחת לקשר העניבה ויזכור במוצאי יו"ט להתיר את האגודה, כדי שלא יעבור על קשר עניבה כ"ד שעות, או שיעשה טבעות מעלי הלולב, ויראה לפרק את הטבעות תוך כ"ד שעות, או שיתלוש עלי לולב ויסובב מסביב הלולב והמינים ויתחוב את ראש העלה בעלה המסתובב

³⁸ שו"ע ונו"כ שם יא

³⁹ שו"ע ונו"כ תרנא א

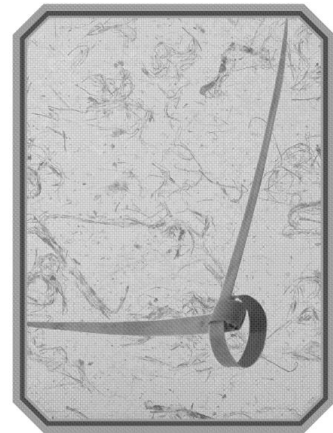
⁴⁰ מ"ב שם יד

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

סוחר לאגד את ההרסים והעריבות באופן שמסבב קלה לזליב סמכים לזי מינים
ותורב את ראש הקלה בעלה הסמבב

ט. ערבה גזולה

כבר התבאר לעיל דף כט: שכל ארבעת המינים שהיה אחד מהן שאול בידו⁴¹, או גזול, או גנוב, הרי זה פסול ביום הראשון של חג מן התורה. שנאמר ולקחתם לכם ביום הראשון וגו' ודרשו חכמים "לכם" משלכם, להוציא את השאול ואת הגזול וגנוב שאינו שלו, שהרי חייב להחזירו לבעליו ואינו יכול לפטור את עצמו בדמים, ונתבארו פרטי דיניו וכן דינו מיום שני ואילך בארץ ישראל ובהויץ לארץ. בדף ל.

י. ויבשה פסולה

ערבה יבשה פסולה כל שבעת ימי החג אם יבשו רוב עליה ורוב כל עליה ועלה, ושיעור היבשות הוא כל שהלבינו פניה או שכלה ממנה מראה הירקות שבה ונהייתה חומה, ונפרכת בציפורן, אבל אם רק הלבינו פניה ועדיין לא נפרכת בציפורן, או שלא הלבינו פניה, אף שנפרכת בציפורן, אין זה שיעור יבשות הפוסל⁴².

יא. של אשרה ושל עיר הנדחת פסולה

⁴¹ שו"ע ונו"כ תרמט א

⁴² שו"ע ונו"כ תרמז ב

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

כבר התבאר לעיל דף כט: שכל ארבעת המינים⁴³ שהיה אחד מהן של אשירה⁴⁴, אם היא של ישראל דהיינו שקנה אותה ישראל מיד עובדיה הרי זה פסול, אפילו בשאר הימים, לפי שכל המינים צריך שיהיו כשיעורן המפורש בהן, ואשירה שהיא של ישראל כיון שאין ביטול הנכרים מועיל לה להתירה בהנאה, הרי היא עומדת לשריפה וכל העומד לישרף הרי הוא כשרוף, ונמצא שאין בו כשיעור המפורש בו. ויתר פרטי דין זה נתבאר שם.

יב. נקטם ראשה

ערבה שנקטם עצה, פסולה⁴⁵ ביום הראשון, ואילו בשאר הימים, לדעת השו"ע לכתחילה אין לקחתה, ואם אין לו ערבה אחרת יטלנה בברכה ולדעת הרמ"א פסולה ואין ליטלה⁴⁶.

כאשר ראש ענף הערבה נמצא במעב של צימוח, מתפתח בקצהו לבלוב החופך אח"כ לעלה רגיל, לפיכך כאשר ערבה גדלה בתנאים מתאימים ונמצאת במעב של צימוח, מסתיימים ענפיה לבלוב. וא"כ סימן שלא נקטמה הערבה הוא הימצאו הבלוב

אולם כאשר לא רואים לבלוב בקצה ענף הערבה יכולות להיות מספר אפשרויות:

א. ענף הערבה לא נמצא במעב של צימוח, אבל הניצן הקודקודי קיים, והערבה כשרה ומהודרת, ב. הבלוב נשר מסיבה כל שהיא (חוסר השקיה, מכה, חיתוך, צריבה של מזיק וכדומה), לבלוב שנפל אינו פוסל את הערבה, מפני שפסול נקטם בערבה הוא רק בענף, ולא בעלים, ואין נפק"מ אם העלה נחתך בחציו או שכל העלה נפל.

אולם אם נחתך הניצן הקודקודי הרי זו ערבה קטומה ופסולה.

ומכיון שקשה לברר האם רק הבלוב נפל או נחתך והערבה כשרה, או שקצה הערבה נחתך, ונידון כנקטם העץ והערבה פסולה, לפיכך רצוי ליטול ערבה עם לבלוב⁴⁷.

⁴³ שו"ע ונו"כ תרמט ג

⁴⁴ ושלושה סוגי אשירה יש א. אילן שניטע מתחילה לשם עבודה זרה. ודינו, שאם נטעו עכו"ם – נאסר מיד, אף על פי שלא עבדו, ואם נטעו ישראל – אינו נאסר עד שיעבדנו. ב. אילן נטוע שעבדוהו לשם עבודה זרה. ודינו, שהתוספת שניתוספה באילן אחר שכבר נעבד – אסורה. ג. אילן שהועמדה תחתיו עבודה זרה. ודינו, שהוא אסור בתורת משמשי עבודה זרה.

⁴⁵ שם ב

⁴⁶ תרמט ה

⁴⁷ שם עמ' רס

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

ערבה שנקטמו עליה כשרה, לפי שקטימה שפוסלת בערבה היא רק בענף עצמו ולא בעלים⁴⁸.
אין צריך לקטום את הענפים הקטנים היוצאים מבין עלי הערבה⁴⁹, נקטמו ענפים הללו, אין בהם פסול קטימה⁵⁰.
ערבה שנעברה ותלויה כלפי מטה, אם עדיין הקנה מחובר כשרה, אבל אם הקנה נחתך אלא שעדיין מחובר על ידי קליפת הערבה פסולה⁵¹.

יג. נפרצו עליה ... כמושה ושנשרו מקצת עליה ... כשרה

ערבה שנשרו רוב עליה פסולה, ואם נשרו מקצתם כשרה ויש לספור את העלים אם נפלו רובם או לא, ואין הולכים אחרי רוב הניכר, אך טוב להדר שלא לקחת ערבה שנשרו עליה אפילו אם נשרו רק מיעוט העלים, מפני שהערבות מצויות⁵².

ערבה⁵³ שכמשו עליה כשרה, אך יש להזהר שאם כמשו באופן שהעלים מתדלדלים כלפי מטה פסולה, והיום שמצויות ערבות בשפע לכתחילה מצוה מן המובחר להחליפם בכל יום שלא יהיו כמושות⁵⁴.

ואם נדלדלו עליה מהקנה, או שנסדקו עליה או שנחלקו, הרי זה בכלל נפרצו עליה ופסולה אם ברוב עליה הוא כך⁵⁵. וי"א⁵⁶ אם ראשה בלבד מדלדל גם פסולה

⁴⁸ רמ"א תרמו י

⁴⁹ ארבעת המינים למהדרין עמ' רנו

⁵⁰ מ"ב תרמו ס"ק ג נבי הדם ומסתברא דה"ה לערבה

⁵¹ שם עמ' רנח

⁵² מ"ב שם יא

⁵³ שו"ע שם

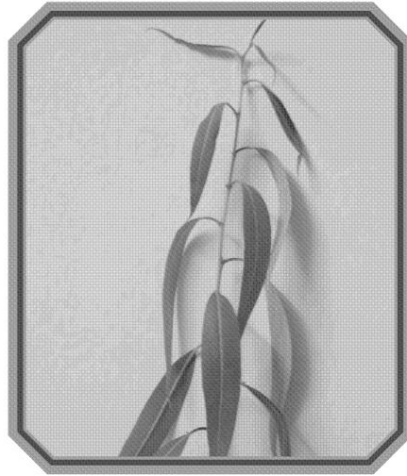
⁵⁴ רמ"א תרנד

⁵⁵ מ"ב שם ט

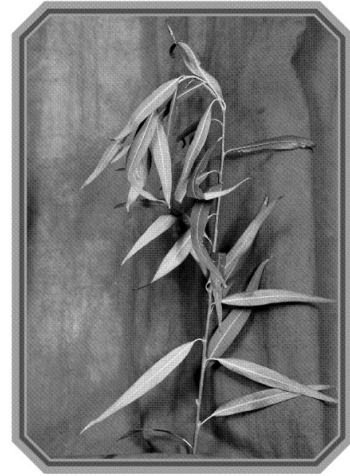
⁵⁶ החזו"א בסימן קמ"ו בס"ק ל' ה כתב וז"ל ויש לעיין בעלי הדם וערבה התלוין למטה, אפי' אי אינו פוסל משום נידלדל, מ"מ ליבעי איגוד שיוקפו כדי שיהא נוטלן דרך גדילתן, דאפשר דכל חלק וחלק שבו צריך דרך גדילתו, ולפי"ז נפל בבירא הכשיר דנדלדלו העלים עכ"ל.

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

ערבה שרוב עליה נתולדלו כלפי מטה – פסולה

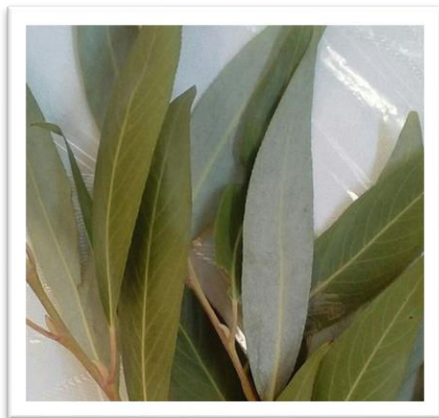

ערבה שראשה נתולדל כלפי מטה – פסולה

יד. ערבי נחל שעלה שלה משוך כנחל

שלושה סימנים ישנם לעלי הערבה א. קנה אדום ב. סביב בעלה חלק ללא פגימות ויבוארו להלן דף לד. ג. עלה משוכך כנחל כלומר עלה ארוך וצר.

ערבה שסביב העלה שלה ישנם פגימות קטנות, כשרה ואין צריך להדר אחר ערבה שאין לה פגימות כלל, מאחר וגם אם ישנם פגימות קטנות מין ערבה היא. וכן עלי ערבה שהם גדולים במיוחד, אם הם משוכים כנחל, הרי היא כשרה.

טו. של בעל ושל הרים... ערבי נחל מכל מקום

רוב הערבות שיש בהם את סימני ערבה – גדלות כנחל. ערבות שיש בהם סימני ערבה כשרות גם אם אינם גדלות כנחל אלא בכל מקום שהוא. וראה במשנ"ב בסימן תרמ"ז בסק"ג

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הרף היומי

מסכת סוכה

שכתב בשם הטור שעדיף לקחת ערבות הגדלות על הנחל, ומסיים שמדברי המ"ז לא משמע
כן, ואין עדיפות בגדילות על נחל מאשר על ההרים.

להצטרפות להלכות הרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>